Kommunikációelméleti szaklap

MAGYAR Reklámszövetség

rekláMérték®

2005. július

III. évf. 24. szám

Prohászka Zsolt

A szerző a Békés Megyei Közgyűlés Humánfejlesztési és Informatikai Központjának igazgatóhelyettese

SPORTMARKETING – VÁROSMARKETING

A 6. Női Kézilabda Európa-bajnokság békéscsabai csoportmérkőzéseinek tapasztalatai, 2004. december 9–12. (esettanulmány)

Békéscsaba, Békés megye számára a 2004. év legnagyobb sporteseménye a 6. Női Kézilabda Európa-bajnokság békéscsabai csoportmérkőzéseinek megszervezése és lebonyolítása volt. Sem a város, sem a megye nem rendezett még ilyen nagy hagyományokkal bíró, ekkora népszerűségnek örvendő sportágban, ehhez hasonló nagyságrendű sporteseményt. Milyen kihívások elé nézett a város, és hogyan vált lehetővé, hogy a bajnokság szervezése a városmarketinget is eredményesen szolgálta?

A sportesemény megszervezését a békéscsabaiak mindenekelőtt részfeladatokra bontották.

A helyi szervezőbizottság

Szigeti Csaba helyszínigazgató a szervezőbizottság összeállításánál nem kézilabda-szakmai stábot alakított ki, hanem a rendezvény alkalmával ellátandó szakterületek arra legalkalmasabbnak tartott helyi szakembereit kérte fel a közös munkára. Fontos kiemelni, hogy a helyi szervezőbizottság a feladatát önkéntesen, ellenszolgáltatás nélkül látta el.

A helyszín alkalmassá tétele

A Békéscsabai Városi Sportcsarnok korábbi állapotában nem volt alkalmas nemzetközi kézilabda mérkőzések megrendezésére, ezért az EHF (Európai Kézilabda Szövetség) előírásai szerinti átalakításokra és felújításokra volt szükség. A legnagyobb feladat a küzdőtér megfelelő méretűre történő kiszélesítése, az aréna öltözőinek teljes felújítása, a média, a televíziós közvetítőállások, az EHF képviselőinek, a VIP és a csapatok helyiségigényeinek maximális kiszolgálása. Végül, de nem utolsó sorban a nézők megfelelő elhelyezésének biztosítása: az állóhelyi feljárók áthelyezésével és az ülőhelyek beszámozásával. Az átalakítás és felújítás után, a rendezvény

rekláMérték
Kommunikációelméleti szaklap
Kiadja a Magyar Reklámszövetség
Felelős kiadó: Hargitai Lilla főtitkár

Szerkesztő: Kis Nikolett
A szerkesztőség címe:
1136 Budapest, Pannónia u. 11.
Tel.: 322 0640

www.mrsz.hu, info@mrsz.hu
Tördelés: Csöllei Tipo

ISSN 1786-0083

alkalmával a sportcsarnok fogadtatása a csapatok, a hivatalos személyek és a szurkolók körében is elismerésre talált. A sportcsarnokból történt televíziós közvetítések hozzájárultak ahhoz, hogy Békéscsabáról szélesebb körben, nem csupán ország-, de Európa-szerte is pozitív kép alakuljon ki.

Marketing, média, telekommunikáció

Az Európa-bajnokság sorsolásánál a békéscsabai csoportba került csapatok (Dánia, Románia, Németország, Svédország) önmagukban is garanciát jelenthettek volna a teltházas rendezésre, de a helyi szervezőbizottság is kiemelten kezelte az Eb marketingjét. Ennek több oka is volt: egyrészt mindenképpen azt szerettük volna, hogy a mérkőzéseket teltház előtt játsszák a csapatok, másrészt a költségvetés induló összege – jól láthatóan – nem volt elegendő a színvonalas rendezéshez. Szponzorokat, támogatókat kellett gyűjteni, ez pedig nem volt egyszerű.

Az Európai Kézilabda Szövetség szabályzata értelmében a helyszíneknek nemigen volt lehetősége az Eb-n való megjelenésre, legalábbis ami a küzdőteret illeti (márpedig, mint tudjuk, ez a legértékesebb a szponzorok számára). Ami ebben a helyzetben kapóra jött Békéscsabának, az az Eb-t egy hónappal megelőző, 2004. novemberi Magyarország–Ukrajna nemzetek közötti női válogatott találkozó volt. A televíziók – Sport1, Sport2, Csaba TV, Gyula TV – által ekkor több alkalommal is sugárzott mérkőzés(ek), illetve a Duna TV-n, a TeleSportban és a Hír TV-ben vetített összefoglalók jó alkalmat adtak a „szponzorszerzésre”: a magyar–ukrán meccs kapcsán való megjelenést (a küzdőtéren, plakáton, műsorfüzetben, belépőjegyen) a szervezők összekötötték az Eb-n adódó lehetőségekkel (a sportcsarnok külső falán, a fűthető sörsátorban, a város honlapján, a „nem hivatalos” helyi műsorfüzetben és plakáton való megjelenéssel).
Az elgondolás „bejött”: akadtak szponzorok, akik a milliós nagyságrendet sem sajnáltak, s volt olyan is, aki bár csupán néhány tízezer forintot adott, de cégével ingyenmunkát vállalt az Eb-n.

Komoly tanulsága az Európa-bajnokság szervezésének, hogy a személyes kapcsolatok okán nagyobb a „támogatási kedv”, s szívesebben adnak a cégek természetben, mint készpénzben.

A helyi szervezőbizottság összesen mintegy 50 céggel került kapcsolatba, ezek nagyobb része nyújtott természetbeni támogatást (pl.: szállítás, takarítás, villanyszerelés, önkéntesek és újságírók étkeztetése, ajándékcsomagok összeállítása, kordonok biztosítása, ingyenes fürdőhasználat, stb.). A költségvetés bevételi oldala meghaladta a 25 millió forintot, de – a konkrét pénzbeli forgalomban nem jelentkező – természetbeli támogatás beszámításával az összeg elérte a 28 millió forintnyi értéket.

A békéscsabai sportcsarnok felújítás után

Bár a csoportbeosztás sorsolásán kétségtelenül „jó csoportot” kaptunk, azért a helyi szervezőbizottság sem bízta a véletlenre az Eb marketingjét. Már hónapokkal a rendezvény előtt, több felvezető eseménnyel megindult az érdeklődés felkeltése. 2004 októberében – a kecskeméti székhelyű Dán Kulturális Intézet segítségével – rendezték meg Békéscsabán a Dán Kulturális Napot (többek között Andersen-kiállítással és konferenciával, illetve a dán gasztronómia bemutatásával). Ezen az eseményen már óriásmolinó

jelezte az Eb helyszínét a városi sportcsarnok külső falán, valamint a Csaba Center aulájában.

A Csaba Rádióval és a Békés Megyei Hírlappal – adásidő és felület fejében – együttműködési megállapodás született az állandó médiajelenlétről, de szoros volt a kapcsolat a további helyi médiumokkal is. Külön kiadványt készült a Magyarország–Ukrajna nemzetek közötti női kézilabda-mérkőzésre (az Eb tesztversenyére), valamint a Békés Est különszámaként az Eb-re. Külön plakát készült a magyar–ukrán mérkőzésre és a kontinensviadalra is. Békéscsaba honlapján külön linket hoztak létre az Európa-bajnokságra, amelyen folyamatosan megjelenítették a legfrissebb híreket, a fő támogatókat. A központi szervezőbizottság kezdeményezésére az Eb tesztmérkőzésének napján a Petőfi Rádió egész napos műsort sugárzott Békéscsabáról.

Békéscsabán addig soha nem látott számban akkreditáltatták magukat az újságírók az Európa-bajnokságra. Számuk meghaladta a 150-et, s döntő többségében külföldről, Dániából, Németországból, Romániából, Svédországból és Norvégiából érkeztek. Persze a dán túlsúly (csakúgy, mint a szurkolók esetében) a sajtó körében is tetten érhető volt. (Ha eddig nem tudtuk, most megtanulhattuk: Dániában a nemzetgazdaság egyik fontos pillére a kézilabda, valamint az erre épülő reklám, média és marketing.) A Viharsarok fővárosában eddig még nem fordult elő, hogy egyszerre közel tucatnyi tévéállomás, köztük a német sporttelevízió (DSF), valamint egyszerre két dán, s azon kívül is még svéd, román és norvég adók közvetítsenek élő sporteseményt. A város szempontjából kiemelkedő jelentősége volt annak, hogy a televíziók az egyenes adásban közvetített valamennyi mérkőzés előtt egy 30 másodperces kisfilmet mutattak be Békéscsabáról. Békéscsaba és a békéscsabai történések több napon keresztül a legnagyobb példányszámú dán, román, német és svéd politikai és sportnapilapok címoldalán voltak. Soha annyi fotóriporter nem dolgozott még egyszerre Békéscsabán, mint egy dán–német vagy egy dán–svéd mérkőzésen.

Az Európa-bajnokság honlapján már két hónappal a kontinensviadal előtt rendszeresen jelentek meg hírek, információk Békéscsabáról. A honlapnak a bajnokság lezárásáig 20 millió látogatója volt!

Az Eb-re elkészített, magas színvonalú hivatalos kiadványban (műsorfüzetben) nagy terjedelemben volt jelen Békéscsaba. Az országos média is az eseményrangjához méltó módon foglalkozott a kontinensviadallal, több újság már hetekkel korábban napi rendszerességgel írt róla.

A város az Eb-re ajándékcsomagokkal is készült. A szervezők szerették volna ily módon is megmutatni Békéscsaba és a térség értékeit. A különböző protokoll-szinteknek megfelelően Békéscsabáról készült kiadványokat, könyvet, csabai kolbászt, békési pálinkát, Békéscsaba-címeres Csabagyöngye bort gyűjtöttek össze egy-egy csomagba, s ajándékoztak a játékosoknak, sportvezetőknek, protokoll-vendégeknek, újságíróknak. Rendkívül nagy sikert aratott az ajándékként első alkalommal elkészített plüssoroszlán, a város címerében szereplő állat játékos változata.

Szállás-étkezés

A Békéscsabára érkező csapatok, az EHF-delegáció, a magyar szervezőbizottság tagjai, a mérkőzések játékvezetői, valamint a rendezvényre érkező média képviselőinek elhelyezése nem kis gondot jelentett a helyi szervezőbizottság számára, mivel Békéscsaba nem rendelkezik elegendő szállodai kapacitással. A kezdeti nehézségek után azonban sikerült az EHF előírásoknak megfelelően, a lehető legmagasabb szinten megoldani a résztvevők elszállásolását. Ennek megfelelően a négy csapat két gyulai, a sportújságírók, az EHF-delegáció, a játékvezetők és a magyar szervezőbizottság tagjai pedig három békéscsabai hotel vendégszeretetét élvezték. A szállodák színvonala és a szállodákban biztosított étkeztetés, melynek kapcsán a helyi szervezők maximálisan figyelembe vették a csapatok kéréseit, a csapatok és delegáltak véleménye alapján egyaránt megfelelő színvonalú volt.

Szállítás

A négy csapat szállításáról a Körös Volán Rt.-vel kötött megállapodást a helyi szervezőbizottság. A közlekedési vállalat kedvezményes áron, s kiváló színvonalon oldotta meg vállalt feladatát, mely a csapatok Magyarországra való megérkezésétől a középdöntő helyszínére, kieső

csapat esetén a Ferihegyi repülőtérre történő szállításig tartott. Marketing szempontból kiemelkedő jelentőséggel bírt a buszok kiválasztása, azok mindenkori pontos érkezése, a pilóták kedves, segítőkész hozzáállása. A helyi szervezőbizottság élt azzal a „marketingfogással" is, hogy a csapatokat szállító autóbuszok oldalát is értékesítette, így ily módon is bővíthette bevételeit.

Informatika

Utólagos értékelésként kijelenthető, hogy az Eb békéscsabai csoportjának informatikai háttere a rendezvényre kiépített tucatnyi szélessávú internetes kapcsolat, valamint a sportcsarnok bármely pontján hozzáférhető, rádióhullámok segítségével működő vezeték nélküli internetes kapcsolat révén minden igénynek meg tudott felelni.

VIP és protokoll

Békéscsaba városa igyekezett ezen a területen (is) maximumot nyújtani. A szervezők fontosnak tartották, hogy éljenek azon lehetőséggel, hogy a mérkőzések legjobb játékosait apró figyelmességekkel, ajándékokkal a város vezetői is köszönthessék. A szervezők igyekeztek odafigyelni a születésnaposokra is, mind a csapatok, mind az EHF-delegáltak körében. Az érintettek érezhetően igen nagyra értékelték a figyelmességet.

A VIP-büfé és -vendéglátás magas színvonalú volt, mint ahogyan ezt a nálunk megfordulók véleménye is jelezte. Némi elfogultsággal kijelenthető: az Európa-bajnokság öt helyszíne közül ebben mindenképpen az élen járt a csabai; miként nem vallott szégyent a polgármesteri fogadással, s az ajándékcsomagokkal sem.

Az előzőekben leírtakból kitűnik: nem a legkiválóbb infrastruktúrával vágott neki az Eb-nek a csabai helyszín, a helyi szervezőbizottság tagjai azonban kedvességükkel, odafigyelésükkel, szakmai hozzáértésükkel nagyon sokat tettek a hiányosságok pótlásáért, a külföldiek elismerésének kivívásáért, ami egyébként a helyi szervezőbizottság alapelve is volt!

A mérkőzések szüneteiben igyekeztek a szervezők a közönség szórakoztatására is új elemeket becsempészni: első nap bohóc volt a sláger, másnap egy egykori élvonalbeli csabai kézilabdás, azóta ismert énekesnő (Dina) lépett fel, míg harmadik nap a helyi Európa-kupa győztes fitneszcsapat produkciójának tapsolhattak a szurkolók.

Biztonsági szolgálat

Az Eb biztosítására kiírt tenderen egy olyan budapesti székhelyű cég lett a befutó, amely jó referenciával, elfogadható áron pályázott, és helyi cégek bevonását is vállalta. A cég az eseményen példaértékűen látta el vállalt feladatát. A békéscsabai szervezőbizottság előzetesen szóban megállapodott a Békés Megyei Rendőr-főkapitánysággal abban, hogy az Eb-n segítik a rend fenntartását, így külön örömöt jelentett, hogy a központi szervezőknek sikerült elérnie, hogy a kontinensviadal bekerüljön a kiemelten fontos sportrendezvények közé. A rendőrséggel való együttműködés az Eb folyamán végig rendkívül korrekt, jó volt. Békéscsabán egyébként 83 biztonsági őr mellett 50 rendőr, valamint 18 önkéntes segítette a biztonsági előírások betartását, valamint a beléptetést és a csarnokbéli közlekedést.

Szurkolók kiszolgálása

Békéscsabán az első pillanattól kezdve rendkívül nagy volt az érdeklődés a rendezvény iránt, ami a sorsolást követően csak fokozódott. Mindez természetesen annak is köszönhető volt, hogy az olimpiai, világ- és Európa-bajnok dánok, az újra feltörekvő németek, a közeli, nagyon erős románok, illetve a következő Eb házigazdái, a svédek szerepeltek nálunk, de a helyi szervezőbizottság marketingmunkája is jócskán szerepet játszott abban, hogy jól fogytak a jegyek. Csupán az első napon maradt mintegy 200 állóhely (az is félreértés miatt), az összes többi napra valamennyi belépő elfogyott. A szervezők gondoskodtak egy fűthető sátor felállításáról is, ezzel is jelezve, hogy nem szeretnének senkit kizárni a rendezvényből: sem azokat, akiknek nem telt belépőre, sem pedig azokat, akiknek nem jutott jegy. A kivetítőn sokan követték ingyenesen is a meccseket. A helyfoglalásokat és a megjelent dán, német és svéd drukkereket tekintve sem lehettek csalódottak a békéscsabaiak: a dánok kb. 400-an érkeztek, emellett mintegy 50 német, 25 svéd, s 60 román drukker látogatott el Békés megyébe az Eb idején. A helyi

szervezők előre készültek a több száz dán szurkolóra. A helyi szervezőbizottság már korábban felvette a kapcsolatot a Dán Kulturális Intézettel, hogy az Eb-re érkező drukkerek eligazításában segítsék a munkát. Feladatuk főként az volt, hogy a fakultatív programokról tájékoztassák a külföldi vendégeket.

Önkéntesek az Eb-n

Az Európa-bajnokság békéscsabai csoportmérkőzéseinek sikeres megrendezéséhez a helyi szervezőbizottság mellett valamennyi részterületen önkéntesekre volt szükség.
A meghirdetett lehetőségre az előzetes várakozásokat meghaladó számú sportbarát ajánlotta fel önzetlen segítségét. Az Eb csoportmérkőzéseinek négy napja alatt több mint nyolcvanan dolgoztak a rendezvény sikere érdekében. Feladataik ellátása közben legfőbb erényük a figyelmesség, kreativitás, segítőkészség és a mindig kedves, derűs hozzáállás volt.

Az Eb utóélete

Sokan, köztük a szervezők is többször elmondták, hogy Békéscsabának szerencséje volt a csoportbeosztással. Mindez igaz, azzal a kiegészítéssel, hogy a végső sikert a város ki is érdemelte, s az Eb csoportmérkőzéseinek lebonyolításával rákerült a „sport világtérképére”.
A sikeres szervezés jó referencia lehet a jövőre nézve, s alkalmat teremthet arra, hogy a hasonló események megrendezésébe is bekapcsolódjon Békéscsaba.

Az esemény jó alkalmat szolgáltatott, példát mutatott arra, hogy jó ügy érdekében hatékony együttműködést képes teremteni a békéscsabai, a gyulai és a Békés megyei közgyűlés.

A program egyik fontos hozadékának tekinthető, hogy egy Dániából érkezett sportiskola kézilabdás diákjai – a helyi szervezőbizottság közreműködésével – mérkőzéseket játszhattak csabai fiatalokkal. A kapcsolatfelvétel megtörtént, a folytatás az egyesületeken múlik…

A különböző Eb-relikviák (a csapatok által dedikált labdák, mezek, zászlók, stb.) elárverezéséből, ajándékozásából a helyi szervezőbizottság több millió forint támogatást teremtett jótékonysági célokra, a sport és sportegyesületek támogatására.

A kézilabda Eb kapcsán számtalan előadásra hívták meg a szervezőket, diplomájuk megszerzése előtt álló hallgatók szakdolgozati témájukká választották a csabai Eb-t.

A svéd csapat edzése

Az Európa-bajnokság csabai mérkőzéseit helyszínen megtekintő szurkolók valósággal „beleszerettek” a Gerflor/Taraflex pályába. A város vezetése értékelte ezt, s megvásárolta a sportburkolatot.

A Békéscsabai Önkormányzat és a Magyar Kézilabda Szövetség között, az Eb megrendezésére vonatkozó együttműködési megállapodás értelmében a kontinensviadal bevételéből a város kézilabdasportja is részesült.

S a legfrissebb „hozadék”: Békéscsaba rendezhette a június 18-ai Magyarország–Macedónia férfi kézilabda Európa-bajnoki play-off mérkőzést.

Összegezve: a kisebb gondok ellenére sem túlzás kijelenteni, hogy minden tekintetben sikeres volt a magyarországi Európa-bajnokság! Külön öröm a békéscsabaiak számára, hogy ennek a nagy szakmai és közönségsikernek végre ők is tevékeny részesei, szereplői lehettek!